

Toto rozhodnutí nabylo právní moci:
výrok I. - IV. dne 20.12.2019 ve znění opr. U č. 1. 446
výrok dne a R/MS č. 1. 494
a je vykonatelná dnem 7. 1. 2020

22C 142/2018-436

V Praze

dne 7.-01.-2020

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Velemanem v právní věci žalobce V [redacted] Š [redacted] narozeného dne [redacted] bytem v [redacted] zastoupeného Doc. JUDr. Tomášem Grívnou Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 1, Revoluční 23 proti žalované České republice - Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem v Praze 2, Vyšehradské 16, zastoupené Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem v Praze 2, Rašínově nábřeží 42 o zaplacení 500 000 Kč s příslušenstvím a omluvou t a k t o :

MEZI

Oprávně - 7 - 01 - 2020

- I Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 20 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky za dobu od 13. 7. 2018 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- II Žalovaná je povinna zaslat žalobci omluvný dopis tohoto znění: „Česká republika, Ministerstvo spravedlnosti se omlouvá panu V [redacted] Š [redacted] narozenému dne [redacted] neboť v trestním řízení vedeném nejprve u Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor Kladno, Služba kriminální policie a vyšetřování, oddělení hospodářské kriminality, pod sp. zn. [redacted] a posléze u Okresního soudu v Berouně pod sp. zn. [redacted], jakož i u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. [redacted] a [redacted] došlo vůči jeho osobě dne 28. 8. 2015 k vydání nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, v důsledku čehož mu vznikla nemajetková újma“, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- III Žaloba se v části požadující zaplacení částky 480 000 Kč s příslušenstvím a žalobním požadavku na omluvu v tisku a internetových médiích zamítá.
- IV Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 18 456 Kč k rukám zástupce žalobce do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se v řízení domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu byla způsobena nezákonným trestním stíháním vedeným Okresním soudem v Berouně pod sp. zn. [REDAKCE] které skončilo postoupením věci Městskému úřadu v Berouně, neboť se nejedná o trestný čin.
2. Žalovaná ke své obraně uvedla, že nárok byl u ní uplatněn dne 12. 1. 2018. K projednání žádosti došlo 20. 7. 2018. Žalovaná konstatovala, že v předmětném řízení bylo vydáno po formální stránce nezákonné rozhodnutí, avšak požadované zadostiučinění nebylo ve finanční formě ani ve formě omluvy poskytnuto, neboť žalobce se dopustil uvedeného činu a přiznání zadostiučinění by bylo v přímém rozporu se zásadou *ex in juria ius non oritur*.
3. Mezi účastníky nebylo sporu o průběhu trestního stíhání, které bylo zahájeno dne 28. 8. 2015 usnesením o zahájení trestního stíhání ze spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Proti usnesení byly podány stížnosti obviněných včetně žalobce, které byly následně zamítnuty. Dne 11. 1. 2016 podalo Okresní státní zastupitelství v Berouně obžalobu k Okresnímu soudu v Berouně. Po proběhnuvších hlavních líčeních byl dne 28. 7. 2016 vydán rozsudek, kterým byl obviněný N [REDAKCE] uznán vinným a odsouzen k tam specifikovanému trestu, co se týče žalobce a ostatních spoluobviněných, ti to byli zproštěni obžaloby dle ust. § 226 písm. b) trestního řádu. Proti rozhodnutí podal odvolání obviněný N [REDAKCE] a státní zástupce. Odvolací soud dne 30. 11. 2016 zrušil napadený rozsudek a vrátil věc zpět soudu I. stupně. Dne 23. 2. 2017 byl vydán v pořadí druhý rozsudek, kterým byl obviněný N [REDAKCE] opětovně uznán vinným a odsouzen, o ostatních spoluobviněných včetně žalobce bylo rozhodnuto tak, že jejich věc se dle § 222 odst. 2 trestního řádu postupuje Městskému úřadu v Berouně k projednání do přestupkového řízení. Proti usnesení bylo podáno ze strany státního zástupce odvolání. Odvolací soud rozhodl v neveřejném zasedání dne 17. 5. 2017 o tom, že se stížnost státního zástupce zamítá. Právní moci nabylo rozhodnutí o postoupení do přestupkového řízení dne 17. 5. 2017. V přestupkovém řízení bylo rozhodnuto o odložení věci žalobce a spoluobviněných, neboť došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci. V odůvodnění rozhodnutí vyjadřuje správní orgán i svůj názor s tím, že strážníci svým jednáním mohli porušovat interní předpisy [REDAKCE] tím, že nepostupovali v souladu se svými povinnostmi a akceptovali a tolerovali zavedený systém. Řešení tohoto je však plně v kompetenci jejich zaměstnavatele, kterým je právě [REDAKCE]. O vyšetřování informovaly sdělovací prostředky, avšak jméno žalobce v této souvislosti zmíněno nebylo.
4. Výslechem žalobce, jeho manželky a syna soud zjistil, že žalobce v průběhu trestního stíhání trpěl obavou ze ztráty zaměstnání, čelil poznámkám svého okolí spočívajícím v pochybnostech o tom, zda nebere úplatky, trpěl ztrátou radosti ze života a během stíhání se začal projevovat vyšší krevní tlak.
5. Podle ust. § 1 zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „zákon“), stát odpovídá za podmínky zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínky zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („o. z.“).

Podle § 31a odst. 1 zákona platí, že bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a, odst. 2 zákona se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 cit. ust. v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

6. Předpokladem odpovědnosti státu za škodu je splnění tří podmínek: 1) existence nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím a vznikem škody. Nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup a vznik škody tudíž musí být ve vzájemném poměru příčiny a následku.

7. Dle doktríny i konstantní judikatury je nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsouzením, specifickým případem nároku na náhradu škody nezákonným rozhodnutím. Rozhodnutí o zproštění obžaloby je přitom rozhodnutím, které (byť nikoliv výslovně) „ruší“ účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu zákona „nezákonným“ a zakládá proto dle soudu nárok na náhradu škody (odškodnění nemajetkové újmy) v právním režimu zákona. Uvedené právo nemá pouze ten, kdo si obvinění zavinil sám a ten, kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost nebo že trestný čin byl amnestován. Se sdělením obvinění žalobci je proto třeba s ohledem na způsob skončení trestního stíhání žalobce nakládat v režimu zákona jako s nezákonným rozhodnutím.

8. Nejvyšší soud ve své judikatuře (kupř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30Cdo 2813/2011) dovodil, že kritéria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem následující:

- a. Povaha trestní věci – pod tímto kritériem se má na mysli závažnost trestného činu kladeného osobě poškozené za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozená konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá, to souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu a případného společenského odsouzení, jež se zrcadlí v charakteru veřejného zájmu chráněného trestními předpisy v konkrétním případě, tedy v těch veřejných hodnotách, které jsou chráněny konkrétní skutkovou podstatou obsaženou ve zvláštní části trestního zákoníku).
- b. Délka trestního řízení. Toto kritérium zohledňuje zejména to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval.
- c. Následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Toto kritérium umožňuje zohlednění individuálních následků trestního stíhání v osobnostní sféře poškozené osoby, jež mohou být umocněny či zmírněny v důsledku objektivních skutečností daného případu a formulovaných pod body 1/ a 2/.
- d. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zákona při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její

přiznání je nad rámec konstatování porušení práva na místě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. Bude-li zjištěno, že se poškozený dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, nepovede to sice k závěru o tom, že si trestní stíhání zavinil, a tím pádem k absenci odpovědnosti státu za poškozenému trestním stíháním vzniklou újmu, ale půjde o důležitou okolnost pro stanovení formy a případně výše odškodnění.

9. V souzeném případě se soud zabýval intenzitou této újmy, rozsahem následků v osobnostní sféře žalobce a provedeným dokazováním dospěl k závěru, že tato újma nejenže žalobci vznikla, ale vyžaduje i odškodnění finanční, byť spíše symbolickým rozsahu, jednak s ohledem na rozsah následků, jednak s ohledem na srovnání s jinými pravomocně rozhodnutými případy téhož druhu. Jelikož žalobce požadoval jako formu satisfakce i omluvu, neshledává soud důvod, proč by této formě satisfakce nebylo na místě vyhovět, když konstatování vydání nezákonného rozhodnutí učiněné ve stanovisku se žalobci nejevilo jako dostačující satisfakce. Soud proto vyhověl i v požadavku na omluvu, byť formulovanou pouze v dopise, neboť soud má za to, že s ohledem na absenci žalobcova jména a příjmení a konkrétních identifikačních údajů v internetových či tištěných médiích a s ohledem na to, že žalovaná neiniciovala medializaci případu, tak má za to, že rozsah této omluvy překračující formu soukromého dopisu není adekvátní. Pokud jde o konkrétní následky, soud má za prokázanou zejména obavu žalobce ze ztráty zaměstnání, byly prokázány i určité zdravotní komplikace související s vyšším krevním tlakem a obava z odsouzení, což vedlo v psychické sféře ke ztrátě zájmu o koníčky a okrajově se též dotklo rodinných vztahů. Soud proto tyto zásahy odůvodněné trestním stíháním, které trvalo celkem 1,5 roku, kde hrozilo 1-5 let vězení, přičemž v případě žalobce, který byl a je osobou bezúhonnou, tak nehrozil trest odnětí svobody nepodmíněný, nicméně byla tady důvodná obava ze zákazu činnosti.

10. Žalobcův případ soud srovnával s jinými zdejšími soudem rozhodovanými případy, a sice takto: 1) věc vedená u zdejšího soudu pod spisovou značkou 22 C 289/2014 se týkala odškodnění trestního stíhání dlouhého 2 roky a 3 měsíce pro stejný trestný čin, kde byl prokázán menší zásah v rovině pracovní a menší zásah v rovině zdravotní a určitý minimální zásah ve sféře rodinné. Odlišnost žalobcova případu shledává soud sice v kratší délce trestního stíhání, avšak v mírně vyšším zásahu do osobnostní sféry. 2) Ve věci 22C 260/2016 trvalo trestní stíhání necelých 10 měsíců; tamní žalobce byl stíhán pro přečin podvodu podle § 209 odstavec 1 a odstavec 3 trestního zákoníku, přičemž mu hrozil trest odnětí svobody s horní hranicí pěti let; v řízení bylo prokázáno, že trestní stíhání žalobce zasáhlo negativně do jeho života osobního, rodinného i pracovního, žalobce obdržel pravomocně satisfakci ve výši 15 000 Kč. Rozdíl od nyní řešeného případu shledává soud toliko v délce trestního stíhání.

11. Srovnáním s obdobnými případy uvedenými shora dospěl soud k závěru, že je na místě zadostiučinění v určitém finančním rozsahu, byť spíše symbolickým, konkrétně ve výši 20 000 Kč. Soud nepřisvědčil argumentaci žalované o zavinění si trestního stíhání ani pokud jde o to, že skutek se stal, ale není trestným činem, neboť jak plyne z odůvodnění příslušných zprošťujících rozhodnutí jakož i z účastnického výsledku žalobce, skutek byl spatřován v jednání, které bylo vyžadováno ze strany nadřízeného – spoluobviněného N. a jím nastavený systém práce nebyl změněn dokonce ani poté, co trestní stíhání obviněných bylo ukončeno. Pokud tedy by bylo možno přihlídnout ke skutečnosti, že k jednání došlo, pak by bylo namístě tak učinit především u nadřízeného, nikoli u podřízených, mezi které obviněný žalobce patřil.

12. O nákladech řízení rozhodl soud dle ust. § 142 odst. 1 o. s. i. podle úspěchu ve věci. Nákladům odpovídá zaplacený soudní poplatek 2000 Kč, odměna advokáta dle advokátního tarifu, vyhlášky č. 177/1996 Sb. Při určení výše odměny vycházel soud z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014 sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, podle něhož se odměna vypočte z tarifní hodnoty podle § 9 odst. 4 písm. a/ advokátního tarifu, tj. 3 100 Kč za jeden úkon právní služby. V řízení před

soudem prvního stupně byly provedeny 4 úkony právní služby (převzetí + příprava, žaloba, účast na 2 jednáních), což spolu se čtyřmi paušálními náhradami hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a náhradou za 21 % daň z přidané hodnoty dává celkovou sumu nákladů $2000 + (4 \times 3100 + 4 \times 300) \times 1,21 = 18\,456$ Kč. Ostatní žalobcem požadované náklady za další jím vyjmenované úkony neshledal soud účelně vynaloženými.

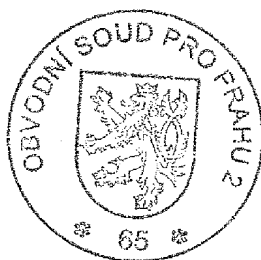
Poučení:

Odvolání proti tomuto rozsudku lze podat k Městskému soudu v Praze prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2 do 15 dnů od jeho doručení.

V Praze dne 15. února 2019

JUDr. Petr Veleman v. r.

soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Sabina Holková, DiS.